

»**Letno poročilo** narodnih šol v Ljutomerskem glavarstvu o šolskem letu 1890/1.« — Med naš slovstveni drobiž spadajo menda tudi letna poročila ljudskih šol, zato se na-nje malo kdo ozira. Nam se pa vendar vredno zdi vzeti v poštrev tudi te kamenčke v poslopju naše narodne prosvete. Knjižica, če tudi majhna, lahko več koristi narodu, če mu le pride v roke, in če je nje vsebina primerna preprostemu ljudstvu, kakor debela učena knjiga, katero izjedajo molji po knjigarnah. Take knjižice so tudi poročila ljudskih šol. Otroci jih raznesó na vse strani, beró jih stari in mladi z velikim veseljem, zlasti če govoré o rečeh, ki se njih tičejo, in če jih pišejo osebe njim znane.

Pohvaliti moramo učiteljstvo ljutomerskega glavarstva na Štajerskem, katero je kakor predlanskim, tako tudi lani izdalo tako poročilo. Bili smo ž njim jako zadovoljni. Tvarina je primerna ondotnemu ljudstvu, pisava poljudna in jezik čist, kolikor je mogoče v takem delu, ki je namenjeno preprostemu ljudstvu samo nekaterih okrajev.

Učitelj ljutomerske realke, gosp. Ivan Kryl, nadaljuje svoje »Zemljepisne črtice ljutomerskega glavarstva«, opisujoč zemljepisni položaj, podnebje, živalstvo in rastlinstvo ljutomerskega glavarstva. Potem se vrsté »Zgodovinske črtice narodne šole pri sv. Juriju ob Ščavnici« iz peresa gosp. Ivana Strelca, učitelja pri sv. Juriju, in življenjepis zaslužnega pisatelja »štajerske dogodivščine«, Antona Krempelja od g. Simona Cvahteta, nadučitelja pri Mali Nedelji. Nekdanji malonedeljski župnik in vrli domoljub slovenski je še v dobrem spominu med tamošnjim ljudstvom, zatorej je prav dobro ustregel gospod pisatelj ljudstvu, podavši mu življenjepis priljubljenega duhovnega pastirja za vzor mladini. Izvrstne so tudi »Črtice o čebelah« od nadučitelja cvenskega g. Tomaža Pusenjaka, v katerih s kratkimi besedami prav zanimljivo opisuje življenje čebel. Na koncu je mala narodna povest o kralju Atili, katero je zapisal gospod A. Vogrinec, učitelj kapelski. Tamošnji narod namreč veruje, da je na hribu blizu Kapele stoloval nekdanji okrutni kralj Atila, ki še sedaj v zeleni obleki okoli hodi in ljudi straši. Ta povest ljudstvu posebno ugaja — kakor je poročevalcu dobro znano — dasi jo že sicer dobro pozna.

Prosto ljudstvo prebira s posebno slastjo svoje proizvode tiskane na papirju; to je nekako tako, kakor če gleda človek sliko svoje rojstvene hiše: če tudi mu je dobro znan vsak kot, vendar rad ogleduje sliko.

Drugi del obsega imenik okrajnih in krajnih šolskih svetov, učiteljstva in učencev. Ljutomersko glavarstvo obsega dva okraja: ljutomerski in gornjeradgonski. V prvem so tri dvorazrednice, dve trirazrednici (ena samo dekliška) in dve štirirazrednici ter enorazredna nižja realka v Ljutomeru. V gornjeradgonskem okraju sta dve dvorazrednici, dve trirazrednici in dve štirirazrednici. — Dobro bi bilo, ko bi na kraju bila pridejana tabela, kjer bi se videlo skupno število učencev posameznih šol celega okraja.

Želimo, da rodoljubno učiteljstvo ljutomerskega glavarstva dá vsako leto tako izbrano berilo v roke domačemu ljudstvu, katero je željno, pa tudi potrebno poučnih in koristnih knjig.

— F —

ČEŠKO SLOVSTVO.

»**Kalendár paní a dívek českých**« (koledar českých gospá in gospodičen). Letnik peti. — Knjiga ta ima izbornó vsebino in krasno vnanjščino. Posebno zanimivo je to, da je spisana od samih českých in jako priljubljenih pisateljic. Združile so se: El. Krásnohorská, Irma Geisslová, Věnceslava Lužická, Sofije Podlipská, Růžena Jesenská, Tereza Nováková, Boh. Sokolová in dr., da so podale za knjigo pesmi, novele, življenjepise, dramatična dela in poučne stvari. Tudi slike so jako lične. Delo priča, da češke gospe in gospodične niso zaostale v splošnem napredku in da znajo ceniti нравni, umetniški in narodni napredek.

»**Vzdělavací biblioteka**«. Izdaje jo uredništvo »časopisa českého studentstva«. Zvezek 8. — »Vzdělavací biblioteka« ima namen razširjati omiko, vednosti vseh strok med ljudmi vsakega stanú, posebno pa med onimi, ki niso mogli obiskovati višjih učilišč. Dosedaj je izšlo osem zvezkov. Tu se umevno razlagajo politika, duševstvo, zgodovina, naravoslovje, šege in navade narodov itd. Vse to bi bilo res jako lepo in tudi koristno, ako bi ne bilo v spisih velikih napak in slabih nauk. Uredništvo se ozira na sedanje nezmerne in neprave želje po prostosti duha, premalo pa na krščanske nazore in večne resnice. Tako se v več spisih, kakor so n. pr. »Jed«, »Žák« i. dr., mnogo greši zoper resnico, нравnost in krščanske dogme, češ: »krščanski nazori in pojmi ovirajo pravo omiko, nasprotujejo slobodi, čvrstosti in bistroumnosti duha!« Kakšen sad bodo rodili taki nauki?

»**Povodeň**«. Žaloigra v petih oddelkih, spisal Václav Vlček. — Kneginja Dana izgubi jedinega, strastno ljubljenega otroka. Njena žalost pa prikipi do vrha, ko spozna nezvestobo svojega soproga. Obupne misli jo spremljajo povsodi, in zato hoče konec storiti svojemu mlademu življenju. Skoči v valove narasle reke. Njena prijateljica, nuna Methodija, jo zapazi in skoči za njo, da bi jo rešila. Obe potegnejo iz valov, pa Methodija je že mrtva. Dana ozdravi in odslej daruje vso svojo ljubezen in skrb očetu prijateljice nune Methodije, namestuje mu dobro hčer. — Vsekako lepa vsebina!

»**Sborník Poesie světové**«. Četrti odelek české akademije cesarja Franca Jožefa I. za vedo in umetnost bode izdajal zbirko prevodov klasičnih pesmij tujih narodov. Tako sta sedaj v tisku »Konrad Vallenrod« Adama Mickiewicza (prevel I. Sládek) in »Zurivý Roland« Ariostov (prevel Jar. Vrchlický).

RUSKO SLOVSTVO.

(Priobčil V. Bučar.)

Čitatelj »Dom in Svet«-a se je v preteklem letu prav malo poročalo o slovstvu največjega